

Jaarverslag

De Harmonie

2020

DE **Harmonie**
STADSSCHOUWBURG LEEUWARDEN

De Harmonie

Als stadsschouwburg van Leeuwarden nemen wij een herkenbare positie in als hoofdstedelijk theater van Friesland. Wij zijn een podium voor een groot en divers publiek, waar verhalen worden verteld, muziek wordt gespeeld en dans en beweging ons in vervoering brengt. Wij organiseren en faciliteren jaarlijks een uiteenlopend aanbod van podiumkunsten en cultureel-maatschappelijke en zakelijke activiteiten. De Harmonie beweegt met haar programma en werkwijze mee met actuele ontwikkelingen en zet haar functie hier als theater en muziekcentrum passend bij in. Daarom streven wij naar vernieuwing in onze programmering en optimale samenwerking en co-creatie met andere culturele en maatschappelijke instellingen.

Ieder jaar brengen wij een verslag uit over onze maatschappelijke bijdrage en de daarbij horende financiële verantwoording. Het bijzondere in dit jaarverslag is het effect van de coronapandemie op onze organisatie.

2020 dwong vindingrijkheid af en liet zich uiteindelijk kenmerken door een continue zoektocht naar nieuwe wegen

Jaarverslag 2020

Woord vooraf

Een jaar van uitdaging en veerkracht

Het jaar 2020 beloofde een prima jaar te worden; het eerste kwartaal kon niet op met prachtige voorstellingen en hoge aantallen bezoekers. Maar vanaf 12 maart 2020 kwam het jaar volledig in het teken van de coronapandemie te staan en werden maatregelen aangekondigd om verdere verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Theaters werden hierdoor gesloten en Nederland ging in een 'intelligente lock down'. Zo ook De Harmonie.

Een intensief en veelbewogen jaar volgde. We kregen te maken met zaken die nieuw waren voor ons allemaal: voorstellingen en events werden geannuleerd of verplaatst en tickets werden omgeboekt of terugbetaald. Er moest snel worden bezuinigd en omgedacht, het gebouw moest worden aangepast en steunmaatregelen werden aangevraagd en toegekend. In plaats van reuring *all over the place* was het gebouw opeens leeg en stil. In plaats van een reguliere bedrijfsvoering, waarmee wij jaarlijks zo'n 200.000 bezoekers en gasten bedienen, werd het een jaar van wisselende maatregelen en maximale flexibiliteit.

De financiële uitdagingen werden door bezuinigingen en succesvolle aanvragen op het gebied van fondsen en steunmaatregelen uiteindelijk afdoende gepareerd, maar we weten inmiddels dat het jaar 2021 en de periode daarna ons voor nieuwe uitdagingen zal gaan stellen. 2020 dwong vindingrijkheid af en liet zich uiteindelijk kenmerken door een continue zoektocht naar nieuwe wegen. Zo heeft De Harmonie, zodra het weer mocht en kon, in juni van dit jaar het Pauze Festival georganiseerd voor maximaal 30 bezoekers per concert. En vlak na de zomervakantie, toen we weer open mochten voor een wat groter publiek, hebben wij onze ruimtes zoveel mogelijk gedeeld met andere culturele organisaties. Daardoor kregen ook zij, in de veilige en ruime setting van De Harmonie, de mogelijkheid hun activiteiten toegankelijk te maken voor publiek.

Hierbij merkten wij weer hoezeer publiek en artiesten elkaar nodig hebben om *met elkaar* tot een betekenisvolle ontmoeting te komen. Ook merkten we hoe belangrijk dat voor onze samenleving is: kunst en cultuur zijn essentieel en geven warmte aan de maatschappij.

Deze periode zette ons aan tot het ontwikkelen van nieuwe ideeën, zoals het creëren van ons zalenplan - waarbij wij de drie zalen van De Harmonie voorbereiden op een optimale en veilige theaterbeleving binnen de anderhalvemeter-setting. Of tot het tijdelijk huisvesten van een nieuwe partner, zoals het gezelschap Fabuch Social Cinema, dat met de zeven dagen durende live voorstelling *Els blijft thuis* een persoonlijke theaterbeleving via live-streaming wist te realiseren. Onze organisatie wist van deze periode absoluut het beste te maken. Medewerkers stapten over hun grenzen heen en sprongen behendig in op het steeds opnieuw moeten bijstellen van plannen en werkwijzen. Er werd omgedacht, er werd aangepakt én er werd constructief samengewerkt. De vrijgekomen tijd werd benut voor groot onderhoud en er werden nieuwe programma- en marketingconcepten bedacht die wél doorgang konden vinden. Door constructieve gesprekken te voeren met samenwerkingspartners hebben we alvast een vruchtbare voedingsbodem weten te leggen voor toekomstige samenwerkingsagenda's. Alles bij elkaar genomen een krachtig bewijs voor de buitengewone energie en veerkracht waarover De Harmonie beschikt. Daarom kunnen we, ondanks deze complexe periode met ongekende uitdagingen, ondanks de nog steeds bestaande onzekerheden, de komende jaren tóch met vertrouwen tegemoet treden.

We complimenteren de organisatie van harte met deze uitzonderlijke prestaties in een uitzonderlijk jaar.

Marc Kuipers
Voorzitter bestuur

Marijke van der Woude
Directeur

Jaaroverzicht

Januari | We startten het jaar met uitverkochte en volle zalen met o.a. Youp van 't Hek, The Analogues, Tania Kross, Najib Amhali en gezelschappen als Theater Rotterdam met *Botanical Wasteland* en Theater Artemis met de voorstelling (...). Eind januari vond het vijfdaags congres van Goose Specialist Group plaats in De Harmonie, waarbij we succesvol wetenschappers en vrijwilligers uit de hele wereld ontvingen. Ook organiseerden we met het NNO een scratch-uitvoering van het Requiem van Mozart, met ruim 350 amateurzangers, het NNO en een viertal solisten - voor bijna 700 bezoekers. Een veelbelovende start voor De Harmonie!

Februari | De Alex Klaasen Revue stond als een huis, Alex Ploeg speelde *Ultimatum* en Pien & Bianca verkochten tweemaal uit. *De Vreemde Kostgangers* en - voor de hele familie - *Brandweerman Sam* en *Repelsteeltje* van Theater Rotterdam zaten eveneens goed vol. Bijzonder: voor de voorstelling in april werd er met 25 statushouders gerepeteerd aan *Hoe ik talent voor het leven kreeg*.

Maart | Contrabassist Dominic Seldis, Herman van Veen, Huub Stapel en nog tal van goed bezochte voorstellingen openden de maand. In maart hostten we het gala van de Club Diplomatique Fryslân. Dit met meer dan 400 gasten, afkomstig uit bedrijfsleven, overheid, kennisinstellingen, cultuur en sport; een groot organisatorisch succes. 12 maart volgde de landelijke sluiting alle theaters en Daniel Arends kon zijn uitverkochte voorstelling niet spelen.

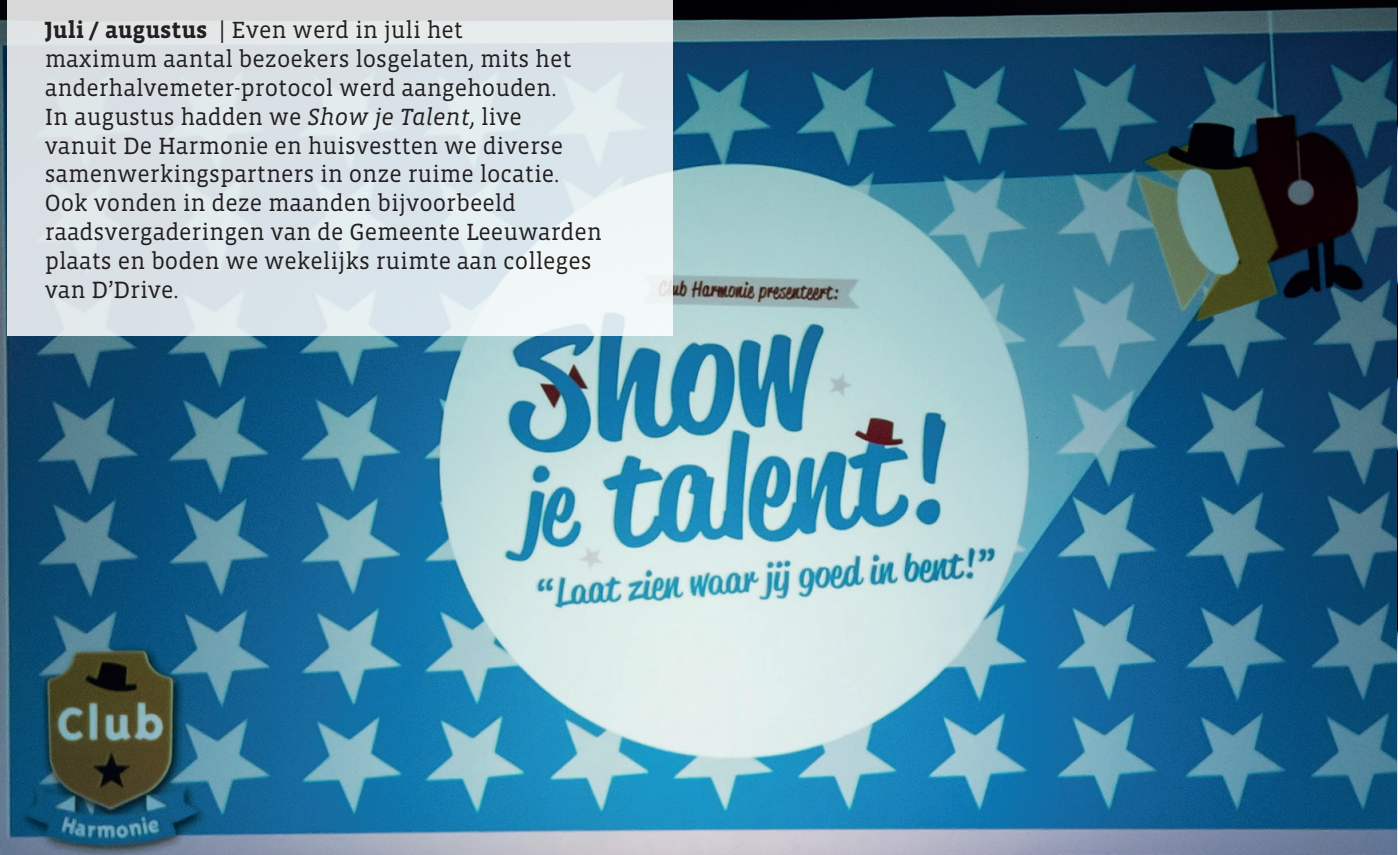

April | De lock down werd meermaals verlengd en de voorstelling *Els Blijft Thuis* werd gemaakt; een zeven dagen durende geïmproviseerde online voorstelling door Fabuch Social Cinema, live vanuit De Harmonie. Een uniek project en veel belangstelling in de landelijke pers en media!

Juni | In juni organiseerden we succesvol het Pauze Festival. In de foyer werd een intieme theatersetting gecreëerd waarin 30 bezoekers per keer konden worden ontvangen. *The Bluebirds*, *De Sekszusjes* en *Renée van Wegberg* werden – op veilige afstand – warm door het publiek omarmd.

Juli / augustus | Even werd in juli het maximum aantal bezoekers losgelaten, mits het anderhalvemeter-protocol werd aangehouden. In augustus hadden we *Show je Talent*, live vanuit De Harmonie en huisvestten we diverse samenwerkingspartners in onze ruime locatie. Ook vonden in deze maanden bijvoorbeeld raadsvergaderingen van de Gemeente Leeuwarden plaats en boden we wekelijks ruimte aan colleges van D'Drive.

Gedurende de zomervakantie van de scholen van 2020 presenteerde Stadsschouwburg De Harmonie de online talentenjacht *Show je talent*. De finalisten traden live op in De Harmonie en de show was online te volgen. Hiermee was *Show je talent* het eerste streamingevent van De Harmonie in coronatijd.

September | De kaartverkoop startte veelbelovend. Het seizoen werd onder meer geopend met een uitverkocht lunchconcert en een goed bezochte voorstelling *Citizen K.* van Sadettin Kirmiziyüz. Tijdens de Kinderboekenweek speelde voor de peuters en kleuters de voorstelling *Over een kleine mol die...* door Meneer Monster. De Harmonie was weer open! We faciliteerden onder andere Wetsus Congres, BNN Vara, Alliantie Kinderarmoede en diverse colleges.

Oktober | Hoogtepunt van deze maand was de Theatershow van Ronnie Flex en ook de jeugdvoorstelling Edward Scharenhand van Theater Sonnevanck gooide hoge ogen. Vanaf 14 oktober mochten er nog slechts 30 personen ontvangen worden, tevens de eerste dag van *Els - De Tweede Golf*, het vervolg van het online succesproject. Binnen de nieuwe kaders speelden onder meer Hotel Modern, Lucas Hamming en Lavinia Meijer - voor slechts een handjevol maar enthousiast publiek. Verder ontvingen we onder meer het Voetgangerscongres en boden we onderdak aan andere culturele instellingen.

November | Op 4 november volgde een algeheel verbod op bijeenkomsten. Wel verzorgden we een geslaagde ALV van Club Diplomatieque Fryslân. Een dag later vonden weer lichte versoepelingen plaats, waardoor voorstellingen van Johan Goossens, Iris Hond en Orkater (zij speelden vier keer in plaats van één keer) konden doorgaan - binnen strikte naleving van coronamaatregelen.

December | Per 1 december werd het dragen van mondkapjes verplicht gesteld voor publieke ruimtes, waarop een lock down volgde, van 15 december tot en met 21 januari 2021. We sloten het jaar af met de voorbereidingen voor een kunstprojectie van visual artist Frouke ten Velden. Deze projectie was vanaf 1 januari 2021 vanaf de buitenkant van De Harmonie te zien als visual performance. De insteek was de harten van alle inwoners van Leeuwarden te verwarmen en laten zien dat kunst en cultuur er is én blijft, voor iedereen.

**In 2020 telde
De Harmonie in totaal
58.034 bezoekers.**

**Dit betrof zowel
bezoekers van ons
culturele aanbod (47.552)
als bezoekers uit de
zakelijke markt (10.482)**

Begin maart brachten we nog nét een fraaie editie van De Gouden Toegift uit, maar met het van kracht worden van de eerste lock down kon de opbrengst daarvan niet geogst worden. We brachten een handzame brochure uit met daarin een overzicht van de voorstellingen die gepland stonden voor het najaar. De kaartverkoop startte vervolgens veelbelovend op 19 september, maar, zoals bekend, konden er geen voorstellingen volgen.

Alternatieve wegen

De nieuwe realiteit noopte tot het zoeken van andere manieren om ons publiek zoveel mogelijk te betrekken en te activeren. Daarom zijn we actief geweest met het vergroten van onze *online* presence, het aanhalen van onze banden met de Vrienden en het zichtbaar zijn in stad en provincie, met boodschappen van hoop en inspiratie.

Inspiratie

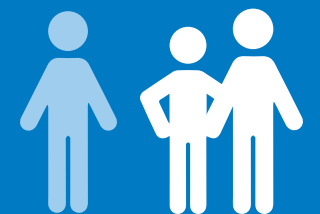
De Harmonie is in 2020 na de corona-uitbraak druk geweest om het publiek te blijven inspireren en raken. Zo heeft de 'dichter des vaderlands', Tsead Bruinja, in opdracht van De Harmonie een prachtig gedicht geschreven met de titel 'Pauze'. Het gedicht is vervolgens groot op het pand van De Harmonie te lezen geweest en was wekenlang langs de wegen in Friesland, op ledschermen en op posters, te zien.

Pauze

wat ons nu onder de huid zit
zullen we er straks met jullie uitzingen
lachen en huilen
nog even
dan komen we aan beide kanten
van de vierde wand
weer op verhaal

Skoft

wat wy no ûnder de lea ha
sille we der aansens mei jim útsjonge
laitsje en janke
noch even
dan komme we oan beide kanten
fan de fjirde wand
wer op ús ferhaal

Loyaliteit en draagvlak

De naleving van de RIVM-maatregelen maakte een dialoog met het publiek over reeds gekochte kaarten noodzakelijk. Daarin bleek de loyaliteit van onze gasten richting De Harmonie groot. Niet alleen zijn de klanten geduldig geweest, maar ook loyaal als het gaat om accepteren van vouchers en het doen van donaties.

Sponsors en partners

Onze sponsors zijn ons in dit lastige jaar trouw gebleven. Wij waarderen dit enorm, want ook voor hen zijn het lastige tijden. Onlangs gaf onze hoofdsponsor Aegon te kennen ten gevolge van interne beleidsverschuivingen als sponsor te willen stoppen.

De partnerships met andere culturele instellingen zijn wij succesvol aan het uitbouwen. Wij merken dat deze coronacrisis de noodzaak tot samenwerken versterkt en zetten sterk in op succesvolle allianties met derden.

Vrienden van De Harmonie

Tijdens dit moeizame (eerste) coronajaar was het fijn om te merken hoe loyaal onze Vrienden zijn. Het vriendenbestand van De Harmonie, dat uit duizenden Vrienden en enkele tientallen Hartsvrienden bestaat, bleef ondanks alle tegenslagen namelijk opvallend stabiel.

De Harmonie heeft haar best gedaan om alle Vrienden en Hartsvrienden het hele jaar door zo goed mogelijk op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen in het theater, waar steeds weer nieuwe en veranderende regels en beperkingen rondom corona over elkaar heen leken te buitelen. Dit resulteerde in vele uitingen van loyaliteit en empathie vanuit onze Vrienden. Dit heeft de Harmonie goed gedaan. De vele steunbetuigingen, van kaartjes en telefoontjes tot mails en hartverwarmende reacties op de social media waren onze organisatie werkelijk tot steun. We zijn deze dierbare groep cultuur liefhebbers hier dan ook zeer erkentelijk voor.

Afhandelingen kaartverkoop

De loyaliteit van onze gasten richting De Harmonie bleek groot bij de afhandeling van de kaartverkoop. Niet alleen zijn de klanten geduldig geweest (de afhandeling was bewerkelijk), maar ook zeer gul en loyaal als het gaat om donaties en vouchers. Ruim 400 kaartkopers hebben de aankoop van tickets omgezet in een gift en meer dan 4000 klanten kozen voor een voucher, waarmee zij binnen twee jaar alsnog tickets bij De Harmonie kunnen aanschaffen.

Organisatie

De Harmonie voert haar beleid en activiteiten uit met inachtneming van de Governance Code Cultuur; bestuur en toezicht zijn in volledige samenspraak met de strekking van deze code. Ook onderschrijven wij met kracht de Code Diversiteit en Inclusie. Centraal speerpunt in ons jaarplan voor 2021 is een zo inclusief mogelijke programmering. Niet alleen vóór maar ook mét zoveel mogelijk verschillende (doel)groepen in onze diverse samenleving. Ook volgen we nauwgezet de Fair Practice Code, die we zien als waardevolle gedragscode voor ondernemen en (samen)werken in onze sector.

Medewerkers en flexibele schil

In 2020 beschikte De Harmonie over 33 fte aan vaste medewerkers en een flexibele schil van 28 fte. Wij zijn blij dat we gebruik konden maken van diverse steunmaatregelen, waardoor er, ondanks corona, geen gedwongen ontslagen zijn gevallen. Doordat er vanaf maart minder uitvoerende werkzaamheden waren, hebben we minder gebruik gemaakt van de inzet van onze flexibele schil.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur bestaat per 31 december 2020 uit de volgende leden:

De heer M. Kuipers (voorzitter)
Mevrouw M.H.J. Miltenburg (secretaris)
De heer G.P. Vermeulen (penningmeester)

Interne organisatie

Door de impact van corona werd er in 2020 een groot beroep gedaan op de creativiteit en flexibiliteit van al ons personeel. Degenen die thuis konden werken paktten dat in allerijl op terwijl er werd doorgewerkt waar dat kon.

Flexibiliteit in relatie tot veiligheid en comfort

We ontwikkelden niet alleen nieuwe online activiteiten, maar bedachten ook fysieke maatregelen om ons publiek veilig te kunnen ontvangen. We zetten volop in op publieksvriendelijkheid. Ook werd de vrijgekomen tijd benut voor onderhoud, het aanpassen van installaties en doorvoeren van verbeteringen.

Zo werd er een beroep gedaan op buitengewone skills bij de ombouw van de zalen en medewerkers konden zich scholen in nieuwe vakgebieden.

Door de invoering van de coronamaatregelen in maart en de vele daarop volgende aanpassingen, moest er steeds snel worden gereageerd op de landelijke protocollen en adviezen. Vooral de situatie rondom hygiëne kreeg veel aandacht. Vanwege de coronamaatregelen zijn er ook noodzakelijke aanpassingen aan het gebouw en installaties doorgevoerd. Hierbij had de ventilatie van de ruimtes en de zalen specifiek onze aandacht, omdat we een optimale luchtverversing wilden garanderen.

Green Key

Opdrachtgevers vinden het steeds belangrijkers dat stakeholders duurzaam ondernemen. De Harmonie is er dan ook blij mee er wederom in te zijn geslaagd het certificaat Green Key Gold te verkrijgen.

De Harmonie heeft veel ondersteuning gehad vanuit diverse steunmaatregelen en fondsen. Deze steun was hard nodig. Hierdoor zijn er geen gedwongen ontslagen gevallen en zijn wij in staat geweest de grootste klappen in de bedrijfsvoering op te vangen. Maar er zijn nog veel uitgestelde kosten te verwachten en er zijn nog steeds vele onzekerheden die met de coronacrisis samenhangen. Er zal tijd, geld en wendbaarheid nodig zijn om ook de komende jaren goed door te komen.

Financieel resultaat op hoofdlijnen

Bedragen x € 1.000

	<u>Realisatie 2020</u>	<u>Begroting 2020</u>	<u>Realisatie 2019</u>
Opbrengsten uit voorstellingen, horeca en verhuringen	1.282	4.226	4.065
Inkoop- en/of directe kosten	-1.383	-3.378	-3.242
Saldo uit doelstellingen	-101	848	823
Gemeentelijke exploitatiesubsidie	1.555	1.555	1.494
Overige exploitatiesubsidies en -bijdragen	35	65	89
Exploitatiesubsidies en -bijdragen	1.590	1.620	1.583
SOM DER BATEN MINUS DIRECTE LASTEN	1.489	2.468	2.406
Personeelslasten	-1.503	-1.688	-1.727
Huisvesting- en inventariskosten	-1.917	-1.909	-1.915
Gemeentelijke doelsubsidie huisvesting	1.734	1.734	1.705
Beheer- en administratielasten	-149	-173	-145
Verkoop- en promotielasten	-154	-225	-217
Overige baten en lasten	38	-	-5
SOM DER INDIRECTE LASTEN	-1.951	-2.261	-2.304
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR BELASTINGEN	-462	207	102
Incidentele corona-steunmaatregelen	1.773	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-2	-2
RESULTAAT NA BELASTINGEN	1.311	205	100
Toevoeging aan Egalisatiereserve MOP	192	205	128
Toevoeging aan Bestemmingsreserve Corona	1.100	-	-
Toevoeging aan Bestemmingsfondsen	3	-	82
Toevoeging (onttrekking) aan de algemene reserve	16	-	-110

Jaarcijfers

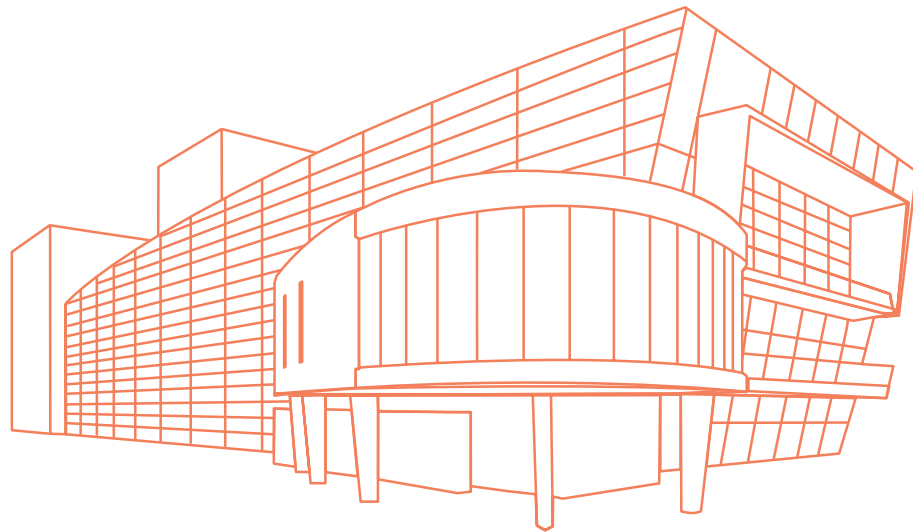
BALANS

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2020	31-12-2019
VASTE ACTIVA		
Materiele vaste activa	535	597
	<u>535</u>	<u>597</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden	23	32
Debiteuren	1	84
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6	110
Overige vordering en overlopende activa	525	180
Liquide middelen	3.830	3.225
	<u>4.385</u>	<u>3.631</u>
TOTAAL ACTIVA	<u>4.920</u>	<u>4.228</u>

PASSIVA	31-12-2020	31-12-2019
EIGEN VERMOGEN		
Bestemmingsreserves	1.100	-
Bestemmingsfondsen	84	82
Algemene reserve	216	199
	<u>1.400</u>	<u>281</u>
EGALISATIERESERVES		
Egalisatiereserve	1.733	1.541
	<u>1.733</u>	<u>1.541</u>
VOORZIENINGEN		
Voorzieningen	55	54
	<u>55</u>	<u>54</u>
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Crediteuren	116	435
Belastingen en premies sociale verzekeringen	91	74
Overige schulden en overlopende passiva	1.525	1.843
	<u>1.732</u>	<u>2.352</u>
TOTAAL PASSIVA	<u>4.920</u>	<u>4.228</u>

Tot slot

De Harmonie kijkt terug op een bewogen jaar. De periode met corona stelde ons voor ongekende uitdagingen. We hebben laten zien dat we succesvol kunnen reageren op tegenslagen en dat we tegelijkertijd in staat zijn relevant te blijven voor stad en publiek. We zijn blij en trots op de ondersteuning en het draagvlak dat we hierbij hebben mogen ervaren, van zowel de gemeente, het rijk maar ook van ons publiek, vrienden en onze sponsors. Deze ondersteuning sterkt ons dan ook met het oog op de komende jaren. Ons gebouw staat er, door het optimale onderhoud tijdens corona, goed bij. Ondertussen zijn we druk bezig met het uitvoeren en ontwikkelen van nieuwe plannen. Samen met onze partners gaan we nieuwe en interessante wegen verkennen waarmee we ons publiek de komende jaren optimaal kunnen bedienen.

Door de diverse steunmaatregelen hebben we de schade van de crisis tot nu toe kunnen beperken. Deze steun was dan ook hard nodig. Maar we zijn er nog niet; we zullen in veel opzichten de naweeën van de pandemie nog geruime tijd voelen. We hebben niettemin vertrouwen in de toekomst, niet in de laatste plaats vanwege de door onze organisatie betoonde *drive* en wendbaarheid. Zeker nu er eindelijk weer ruimte is om – haast als vanouds – vele bezoekers te inspireren met kunst, cultuur en ontmoeting.

Namens het bestuur van de Stichting Cultureel Centrum De Harmonie,

Marijke van der Woude
directeur

altijd on je heen

